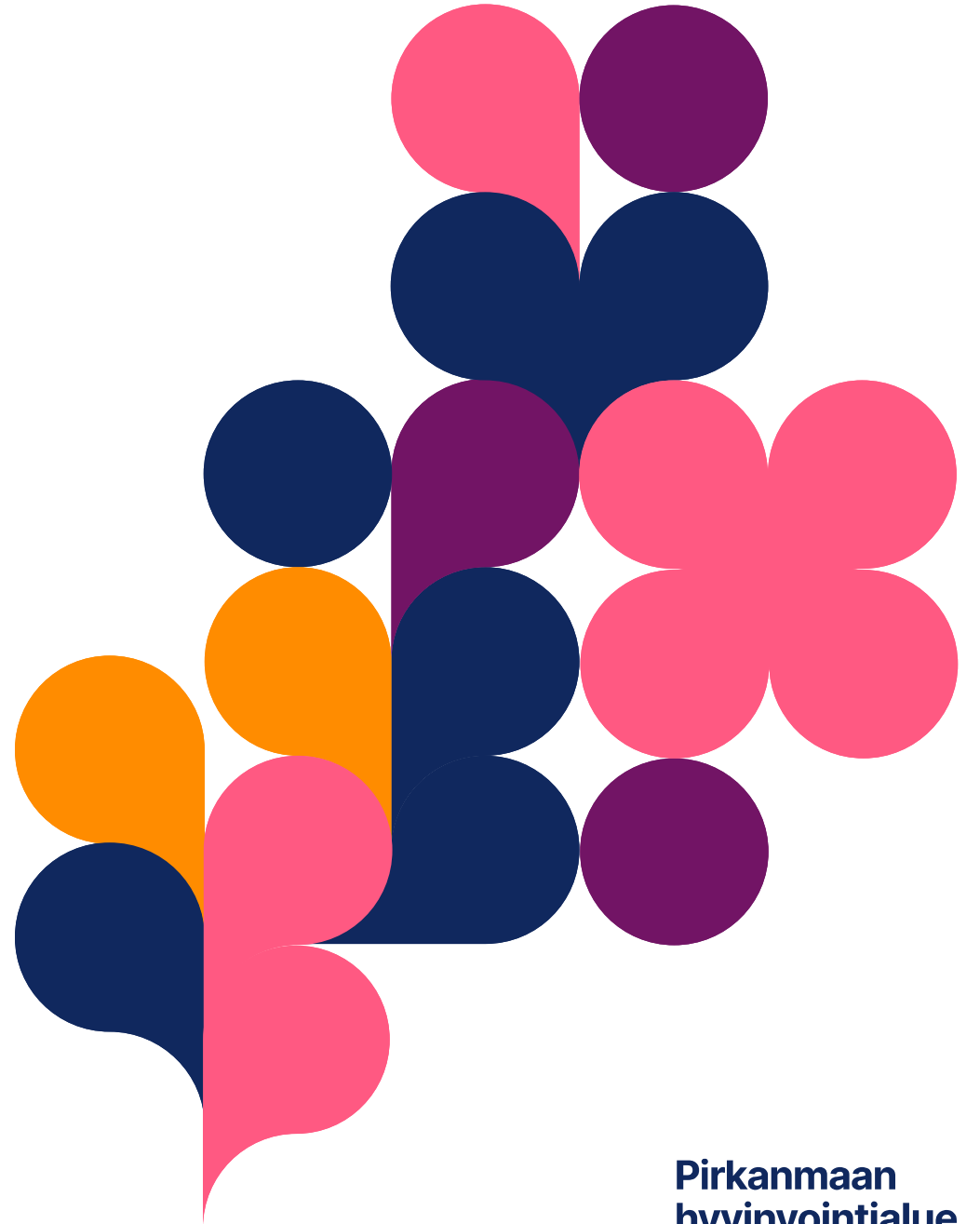


# Hyvinvointialueiden haastava talousarkki

Terveys- ja talouspäivät 28.8.2024

Mikko Hannola, Talouspalvelujohtaja

Pirkanmaan hyvinvointialue





# Hyvinvointialueista

# Hyvinvointialueuudistus

- Hyvinvointialueiden ikä 1v 8kk
- Kertarysäyksellä tehtynä poikkeuksellisen suuri sotereformi kansainvälisestäikin
- Pirkanmaa yksi suurimmista hyvinvointialueista ja on kymmenen suurimman työnantajan joukossa Suomessa ja lähti pirstalemaakunnasta liikkeelle
- Kokonaan uusi y-tunnus, tyhjästä rakennettu

**Pirkanmaan  
hyvinvointialue**



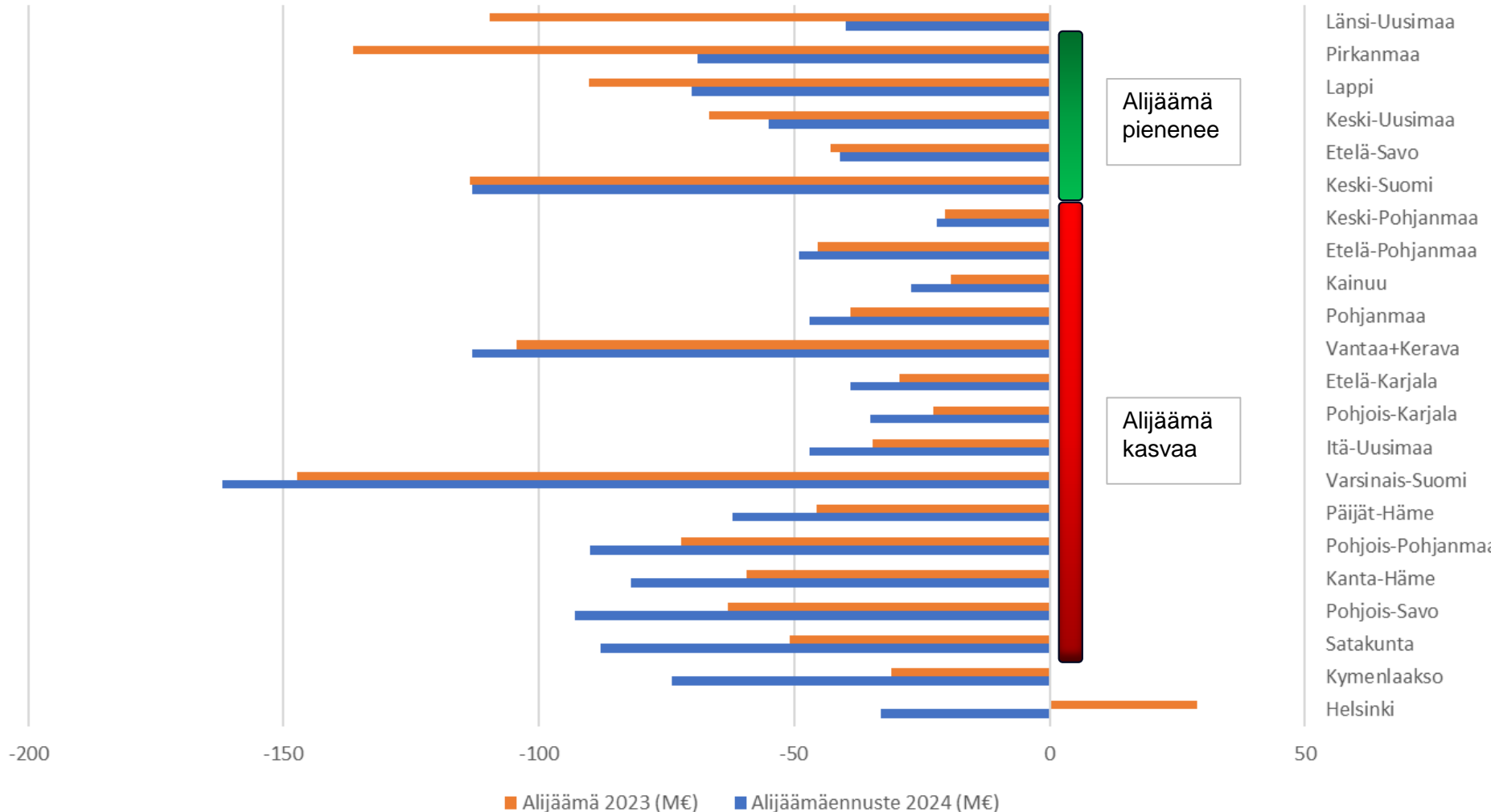
- Talousjärjestelmät ja talousprosessit ovat erittäin paljon muuttuneita kokonaisuuksia kokonaismuutoksen sisällä.
- Pohjalukujen epävarmuus
- Talouden keskusteltava lähes kaikkien järjestelmien kanssa. Pirhassa lähes 200 talouden liittymää.



# Rahoituksen riittävyys?

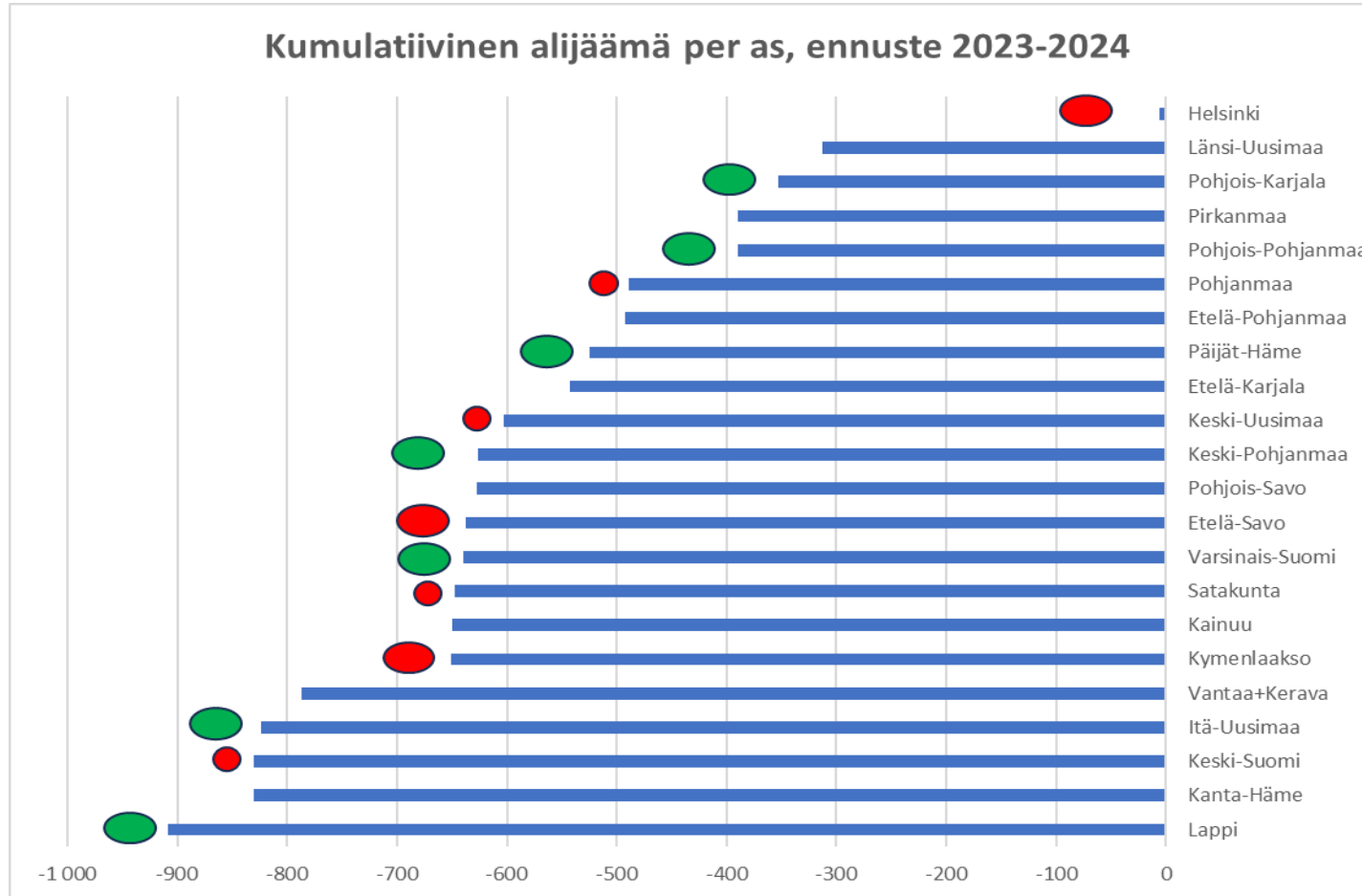
# Alijäämät 2023 ja ennuste 2024 ja muutoksen suunta

Alijäämä 2023 (M€) ja alijäämä 2024 (M€) hyvinvointialueittain



Hyvinvointialueet yht:  
 Alijäämä 2023 yht 1,3 mrd  
 Enn 2024 yht -1,45 mrd

# Kumulatiivinen alijäämä per as, ennuste 2023-2024



- Siirtymätasauksen poistuminen nostaa rahoitusta merkittävästi
- Siirtymätasauksen vaikutus nyt merkittävä ja sen poistuminen laskee rahoitusta selvästi
- Siirtymätasauksen poistuminen laskee rahoitusta jonkin verran
- ”tyhjä” Siirtymätasauksen muutoksella ei ole enää oleellista vaikutusta

Siirtymätasaus on laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välinen erotus vuoden 2022 tasossa. Puhdasta laskennallista rahoitusta korjataan sen avulla siirtymäajan lähemmäs siirtohetken kustannuksia. Siirtymätasauksen määrä vähenee vuosittain rahoituslain mukaisen porrastuksen mukaisesti vuoteen 2029, jonka jälkeen vuoden 2029 siirtymätasaus jää toistaiseksi pysyväksi siirtymätasaukseksi. (Laki hyvinvointialueen rahoituksesta §35)

Alla olevassa taulukossa (Hyvinvointialueiden siirtymäkausi 2024-2029, 27.6.2024 (VM)) on esitetty siirtymätasauksen muutokset alueittain tuleville vuosille.

27.6.2024 päivitetyn laskelman mukaiset siirtymätasaukset vuosille 2024-2029, euroa						
Hyvinvointialue	2024*	2025	2026	2027	2028	2029
Helsinki	142 381 494	135 420 869	131 102 003	124 532 803	117 963 603	117 963 603
Vantaa+Kerava	-4 414 976	0	0	0	0	0
Länsi-Uusimaa	-22 664 990	-13 470 566	0	0	0	0
Itä-Uusimaa	-25 444 312	-23 537 776	-19 243 711	-16 296 091	-10 400 851	-5 488 151
Keski-Uusimaa	16 864 023	14 751 953	14 670 253	12 676 953	10 683 653	10 683 653
Varsinais-Suomi	-96 907 330	-87 566 113	-73 317 264	-58 875 174	-29 990 994	-5 920 844
Satakunta	22 265 969	19 983 454	14 565 200	12 411 040	10 256 880	10 256 880
Kanta-Häme	-15 047 015	-11 737 113	-7 792 201	-2 674 891	0	0
Pirkanmaa	-3 806 341	0	0	0	0	0
Päijät-Häme	-48 599 074	-44 606 262	-40 401 099	-34 227 969	-21 881 709	-11 593 159
Kymenlaakso	42 656 816	40 931 684	38 813 660	37 185 540	35 557 420	35 557 420
Etelä-Karjala	4 588 478	3 243 642	721 194	0	0	0
Etelä-Savo	38 359 486	36 953 396	34 021 142	32 694 122	31 367 102	31 367 102
Pohjois-Savo	-10 307 497	-5 490 126	-859 089	0	0	0
Pohjois-Karjala	-64 586 432	-61 413 135	-58 162 307	-53 256 197	-43 443 977	-35 267 127
Keski-Suomi	19 682 109	16 793 501	13 075 596	10 349 426	7 623 256	7 623 256
Etelä-Pohjanmaa	606 780	0	0	0	0	0
Pohjanmaa	15 460 695	13 597 775	12 381 706	10 623 546	8 865 386	8 865 386
Keski-Pohjanmaa	-18 832 670	-17 513 421	-16 265 779	-14 226 139	-10 146 859	-6 747 459
Pohjois-Pohjanmaa	-40 453 183	-32 423 163	-17 615 212	-5 200 312	0	0
Kainuu	-2 964 123	-1 573 544	0	0	0	0
Lappi	-52 874 817	-49 446 783	-44 438 703	-39 138 753	-28 538 853	-19 705 603
Manner-Suomi yhteensä	-104 036 911	-67 101 728	-18 744 610	16 577 905	77 914 058	137 594 958

# Toiminnan siirto hyvinvointialueille, talousnäkökulma

- Ennen sote-uudistusta kuntien sosiaali- ja terveystoimen menot kasvoivat 2010–2018 reaalisesti keskimäärin 2,1 % vuodessa. Sote-uudistuksen valmistelun käynnistyessä kuntien sote-menot kasvoivat vuosina 2019–2022 reaalisesti yhteensä 2,4 % eli enää keskimäärin 0,6 % (pl. koronakorvaukset) vuodessa. Kuntien sote-palveluihin osoittama rahoitus vuosina 2021–2022 jäi selvästi jälkeen THL:n arvioimasta palvelutarpeen 1,0–1,2 %:n vuosittaisesta kasvusta.
- Onnistuiko siirron yhteydessä esim. tukipalveluiden kohdistaminen täysimääräisesti soteluokille? Tai hallinnon/päätöksenteon kustannukset?



- Ostopalvelusopimuksia optimoitiin siirtymävaiheeseen, jolloin niihin kohdistui suuria hinnan nousuja muutosvaiheessa
- Tilakulujen merkittävä kasvu perustuen vuokra-asetukseen.
- ICT-muutokset ym.

# Mistä hyvinvointialueiden alijäämäisyys johtuu?

- Hyvinvointialueiden alijäämä vuodelle 2023 yhteensä 1,3 miljardia.
- Siirtyvät pohjakustannukset liian pienet tarpeeseen nähden (ks. edell. sivu, arvio ainakin 2-3% vs rahoitus)
- Työmarkkinaratkaisut + harmonisaatio, ylittävät hintaindeksin (keskim. 2%/vuosi)
- Inflaatio ylitti hintaindeksin etenkin 2023 (väh 3%)
- Ostopalvelusopimusten inflaationkin ylittävät hinnannousut sopimusten päättyessä ja sekasortoisessa muutosvaiheen neuvottelutilanteessa
- Henkilöstövuokrauksen kalleus henkilöstövajeessa
- Tilakustannusten nousu entiseen nähden (vuokra-asetus)
- Hoitovelka? (korona ja palvelun minimointi)
- Muutuskustannukset (nämä on korvattu hyvinvointialueille)

## • HVA-indeksi

Hyvinvointialueindeksin laskenta		2024
Indeksi	Paino	
Yleinen ansiotasoindeksi	0,6	3,5 %
Kuluttajahintaindeksi	0,3	2,2 %
Työntajien sotumaksut	0,1	-2,3 %
Hyvinvointialueindeksi	1	2,53 %
Hyvinvointialueindeksi 2023		3,56 %

- Inflaatio joulukuu 2022: 9,1%
  - Inflaatio syyskuu 2023: 5,5%
  - Palkat 2023: + 5,3%
  - Palkat 2024: +4,6%
- Indeksi selvästi riittämätön todellisuuteen nähden



# Ostopalveluiden operatiivinen ja strateginen hallinta

- Pirkanmaalla ostopalvelut (sis materiaalit, vuokrat) yli 1,5 miljardia ja yli 50% toimintakuluista. Vuoden 2023 aikana näissä paikoin yli 10% hinnankorotuksia.
- Suurimmillaan ostopalvelut yli 90% yksittäisen toiminnan kokonaismäärästä.
- Ostopalvelut toisinaan selvästi kalliimpia (henkilöstövuokraus), mutta voivat toisinaan olla myös tehokas tapa tuottaa palvelua. Tällä hetkellä emme kaikilta osin tunnista kustannuseroja, emmekä sisältöeroja, mutta työ tätä kohden etenee.
- Lain vaatiman riittävän oman palvelutuotannon täyttyminen?
- Onko meillä riittävästi mahdollisuuksia tuottaa kaikkia palveluitamme itse? Jos ei ole, niin minkälainen meidän neuvotteluasemamme hankinnoissa on?

# Muuttuvat tehtävät

Kevään 2024 julkisen talouden suunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2025	euroa	Pirha 9,64%
Hoitotakuun toteutus	14 800 000	1 426 265
Seulontaohjelman laajennus (suolistosyövän seulonnan laajennus uusiin ikäluokkiin)	1 750 000	168 646
Sote-valvontalaki (nettomuutos)	2 600 000	250 560
Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (nettomuutos)	-305 000	-29 393
Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistaminen	35 000 000	3 372 925
Pidetään voimassa 1.9.2023 voimaan tuleva 14 vrk hoitotakuu	-25 000 000	-2 409 232
Uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset	-10 000 000	-963 693
Terveydenhuollon asiakasmaksujen korotukset	-50 000 000	-4 818 464
Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten hallinnollisen työn vähentäminen	-10 000 000	-963 693
Lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskeminen	-12 000 000	-1 156 431
Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen	-30 000 000	-2 891 078
Vammaispalvelulain tarkentaminen ja voimaantulon siirtymäminen	100 000 000	9 636 927
Keliakiakorvauksen laajentaminen, lääkärilausuntojen lisääntyminen	1 000 000	96 369
Mielenterveyslain muuttaminen (tahdosta riippumattomassa psykiatrisessa hoidossa)	-310 000	-29 874
lääkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen (Lisätoimet 2024)	-45 000 000	-4 336 617
Hoitotakuu (Lisätoimet 2024)	-130 000 000	-12 528 006
Vammaispalvelulain uudistus (Lisätoimet 2024)	-70 000 000	-6 745 849
Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden kelpoisuusvaatimusten joustavoittaminen henkilöstön saatavuuden helpottamiseksi ja lastensuojelun riittävyyden turvaamiseksi (Lisätoimet 2024)	-2 000 000	-192 739
Asiakasmaksujen korottaminen (Lisätoimet 2024)	-100 000 000	-9 636 927
Ajokorttitarkastusten rajaaminen julkisen palveluvalikoiman ulkopuolelle (Lisätoimet 2024)	-5 000 000	-481 846
Sairaaloiden ja päivystysten sekä erikoissairaanhoidon työnjaon säästöjen pieneminen (HO 2023)	10 000 000	963 693
Terapiatakuun voimaantulon siirto alkamaan 1.5.2025 (HO 2023)	-11 600 000	-1 117 884
<b>Vuoden 2025 rahoituksessa huomioitavat tehtävämuutokset yhteensä</b>	<b>-336 065 000</b>	<b>-32 386 340</b>

- Pirkanmaalla on tarkoitus edelleen säilyttää perusterveydenhuollon hoitoon pääsy nopeutetussa tavoitteessa
- Asiakasmaksujen korotuksista päättää valtuusto ja asia ei ole lainkaan selviö

# Talouden tasapainon saavuttaminen Pirkanmaalla

- Valtion rahoitus perustuu VM:n ilmoittamiin painelaskelmiin + lisäksi hyvinvointialueiden alijäämäksi on oletettu ennusteiden pohjalta 1,4 miljardia

	TP2023	Ennuste 2024	Ennuste 2025	Ennuste 2026	
toimintakate		-2 306 163	-2 375 348	-2 446 608	+ 3 % vs edellinen vuosi
valtion rahoitus		2 276 623	2 520 285	2 618 000	HVA-alijäämät 1,4 miljardia
rahoitustuotot/kulut		7 445	-2 500	-8 600	
poistot		-47 429	-49 141	-49 141	
ali-ylijäämä	-136 500	-69 400	93 296	113 651	
taseen ali-ylijäämä		-205 900	-112 604	1 047	Hyvinvointialuelaki 115§

## Muut oletukset:

- Pirkan alijäämä vuonna 2024 on enintään 69,4 miljoonaa euroa
  - Vuosittainen toimintakatteen (nettomenojen) kasvu on enintään 3 %
- Skenaario on suurin piirtein nollassa, mutta ei kestä lainkaan alijäämän kasvamista tänä tai seuraavina vuosina ennustetusta.
- Pirkanmaan ”luonnollinen” vuotuinen kasvutarve VM:n perusskenaariossa

Jatkuva  
lisätasapainotustarve

Pirkanmaan  
hyvinvointialue

	2025	2026	2027	2028
HVA-indeksi (arvio)	2,72 %	2,80 %	2,62 %	2,70 %
Palvelutarve, kasvuarvio	1,32 %	1,15 %	1,30 %	1,22 %
<b>Yhteensä</b>	<b>4,04 %</b>	<b>3,95 %</b>	<b>3,92 %</b>	<b>3,92 %</b>

# Talousarviovalmistelu

- Toteumatiedon puute vaikeuttanut alkuvaiheessa myös talousarviovalmistelua.
- Rahoituksen riittämättömyys kustannuksiin nähden. Huolimatta useista yhteistoimintaneuvotteluista talousarviosta on vaikea saada riittävä.
- Vuoden 2024 talousarvio muodostui Pirhassa vuoden 2023 tilinpäätöksen tasolle toimintakulujen osalta. Vaikka kulujen kasvua on saatu taitettua, niin talousarvio ylittyy selvästi.
- Rahoitus vuodelle 2025 kasvaa yli 10%, silti sisäiseksi raamiksi valmistelussa muodostui +2,72% vs alkuvuoden ennuste.
- VM:n tiukka talousohjaus vs tilintarkastajien lausunto TA-ylitysten osittaisesta vastuuvapaudesta. Talousarviomuutosten vaikutus talouden toteumien tasapainotuksiin? Muutosten kautta ylityksistä tulee hyväksyttäviä.



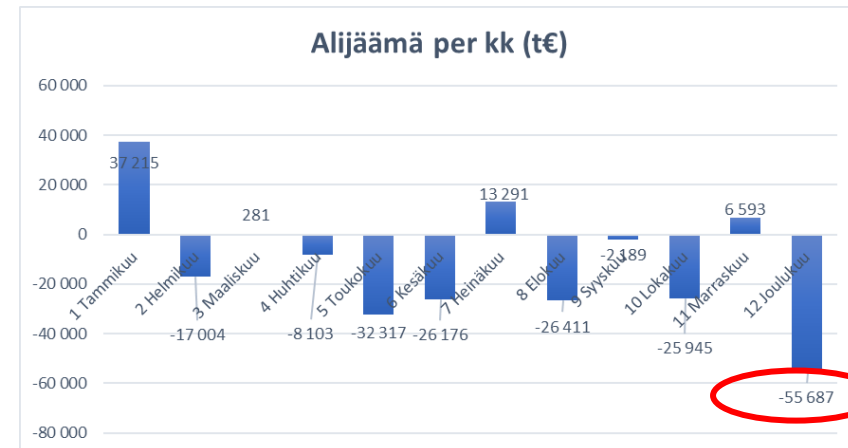
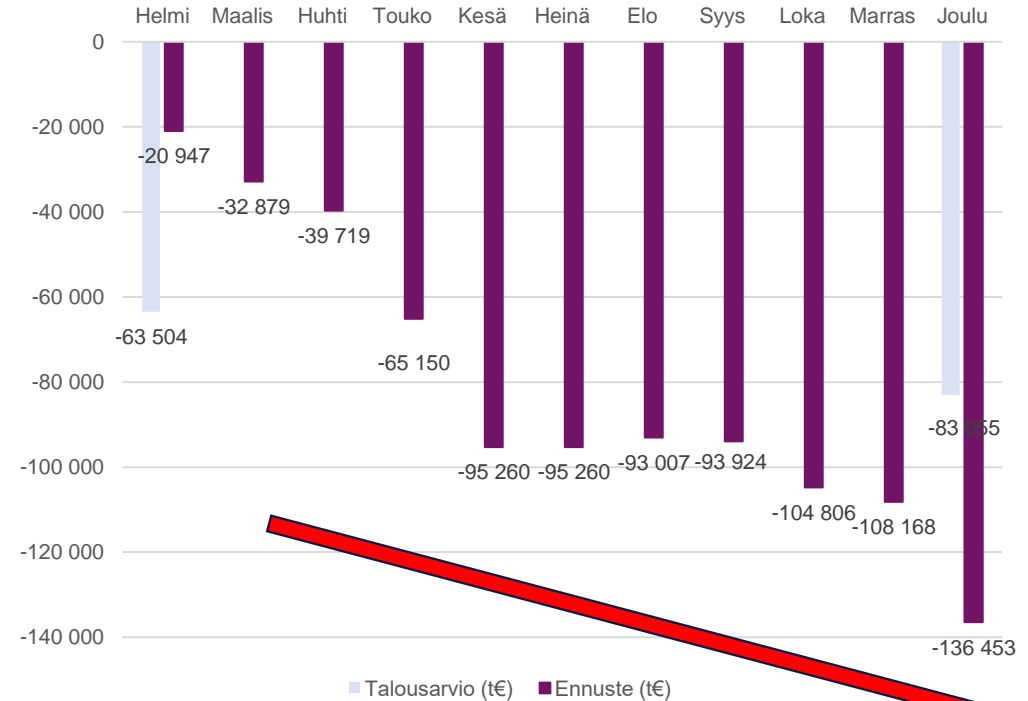


# Talousseuranta ja ennustaminen

# Vuoden 2023 ennusteen toteutuminen

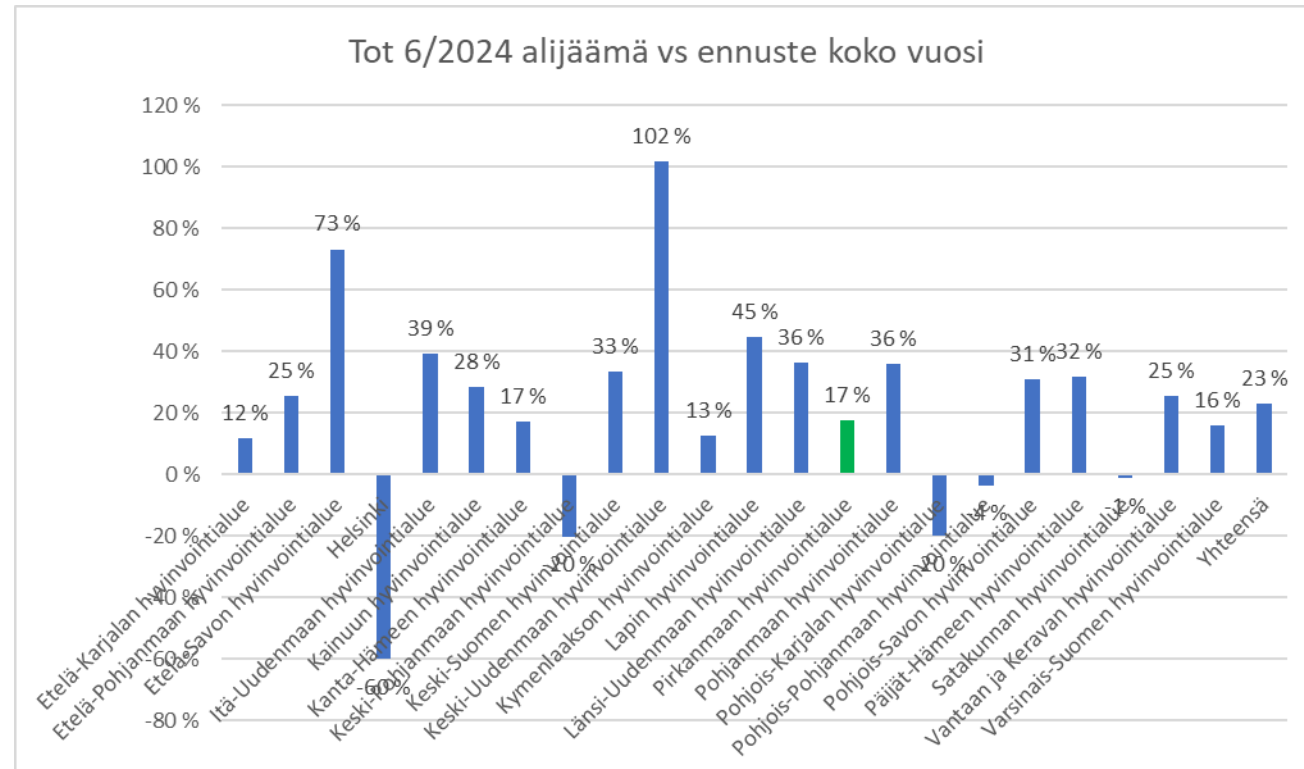
- Edellisen vuoden vertailutieto ja vuosiprofiilitieto puuttui, ei myöskään kunnollista tietoa toiminnan määristä tai mitä niiden pitäisi olla tai poikkeuksista niissä.
- Joulukuun yksittäisen kuukauden alijäämä oli 55 M€. Vaikka tämän suuntaista odotettiin, niin suuruus yllätti.
- Marraskuun ennusteeseen 28 M€ ylitystä (1 % toimintakuluista)
- Lomapalkkavelan muutos 16 M€ (8 M€ yli ennusteen)
- Takautuvat henkilöstökulut (palkkaharmonisointi, erilliserät)
- Palveluiden ostojen kasaantuminen
- Hankerahoitusten seurannan haasteet
- Paljon pieniä (suuria) eriä, kuten alaskirjauksia, saatavien poistoja, vakuutusvelkoja jne

Tilikauden yli-/alijäämä: Talousarvio ja ennuste



# Vuoden 2024 alijäämäennusteet hyvinvointialueittain

Hyvinvointialue	Tot alijäämä 6/2024 (M€)	Ennuste koko vuosi	alijäämä vs ennuste koko
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	-5	-39	12 %
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	-12	-49	25 %
Etelä-Savon hyvinvointialue	-30	-41	73 %
Helsinki	20	-33	
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	-18	-47	39 %
Kainuun hyvinvointialue	-8	-27	28 %
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	-14	-82	17 %
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	4	-22	
Keski-Suomen hyvinvointialue	-38	-113	33 %
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	-56	-55	102 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	-9	-74	13 %
Lapin hyvinvointialue	-31	-70	45 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	-15	-40	36 %
<b>Pirkanmaan hyvinvointialue</b>	<b>-12</b>	<b>-69</b>	<b>17 %</b>
Pohjanmaan hyvinvointialue	-17	-47	36 %
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	7	-35	
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	3	-90	
Pohjois-Savon hyvinvointialue	-29	-93	31 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	-20	-62	32 %
Satakunnan hyvinvointialue	1	-88	
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	-29	-113	25 %
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	-26	-162	16 %
<b>Yhteensä</b>	<b>-332</b>	<b>-1 451</b>	<b>23 %</b>



Loppuvuodesta odotetaan selvästi kasvavia kustannuksia!

# Tuloslaskelma ja ennuste

## Pirkanmaan hyvinvointialue

Tasaisen kertymän mukainen toteuma% = 50 %

Tilin nimi	Toteuma 1-6 / 2024 t€	Talousarvio 1-6 / 2024 t€	Tot / TA Toteuma %	Talousarvio 2024 t€	Tot / TA Toteuma %	Ennuste 2024 t€	Enn / TA Toteuma %	Toteuma 1-6 / 2023 t€	Tot. 2024 / 2023 Toteuma %	Toteuma 2023 t€	Enn. / Tot. 2023 Toteuma %
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>241 175</b>	<b>248 406</b>	<b>97,1 %</b>	<b>497 633</b>	<b>48,5 %</b>	<b>503 791</b>	<b>101,2 %</b>	<b>218 261</b>	<b>110,5 %</b>	<b>482 721</b>	<b>104,4 %</b>
Myyntituotot	117 800	118 655	99,3 %	237 054	49,7 %	244 660	103,2 %	111 961	105,2 %	233 250	104,9 %
Maksutuotot	86 853	90 060	96,4 %	180 120	48,2 %	174 487	96,9 %	73 887	117,5 %	164 509	106,1 %
Tuet ja avustukset	20 655	26 531	77,9 %	54 137	38,2 %	52 874	97,7 %	20 068	102,9 %	58 024	91,1 %
Muut toimintatuotot	15 122	12 569	120,3 %	25 139	60,2 %	30 588	121,7 %	11 590	130,5 %	25 428	120,3 %
Valmistus omaan käyttöön	745	591	126,1 %	1 182	63,0 %	1 182	100,0 %	755	98,8 %	1 509	78,3 %
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>1 375 072</b>	<b>1 371 480</b>	<b>100,3 %</b>	<b>2 745 790</b>	<b>50,1 %</b>	<b>2 809 954</b>	<b>102,3 %</b>	<b>1 319 595</b>	<b>104,2 %</b>	<b>2 745 647</b>	<b>102,3 %</b>
Henkilöstökulut	543 236	591 569	91,8 %	1 184 911	45,8 %	1 157 957	97,7 %	529 355	102,6 %	1 110 038	104,3 %
Palkat ja palkkiot	442 543	475 379	93,1 %	952 531	46,5 %	934 288	98,1 %	422 874	104,7 %	886 194	105,4 %
Henkilösivukulut	100 694	116 190	86,7 %	232 380	43,3 %	223 670	96,3 %	106 481	94,6 %	223 844	99,9 %
Palvelujen ostot	630 311	582 937	108,1 %	1 166 932	54,0 %	1 248 829	107,0 %	591 879	106,5 %	1 237 644	100,9 %
Asiakaspalvelujen ostot	416 798	375 166	111,1 %	750 332	55,5 %	813 834	108,5 %	374 731	111,2 %	781 079	104,2 %
Muiden palvelujen ostot	213 514	207 771	102,8 %	416 600	51,3 %	434 995	104,4 %	217 148	98,3 %	456 565	95,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	92 997	91 474	101,7 %	182 948	50,8 %	189 993	103,9 %	92 867	100,1 %	188 154	101,0 %
Avustukset	35 484	35 007	101,4 %	70 013	50,7 %	70 618	100,9 %	34 822	101,9 %	67 194	105,1 %
Muut toimintakulut	73 043	70 493	103,6 %	140 986	51,8 %	142 556	101,1 %	70 671	103,4 %	142 617	100,0 %
Vuokratkulut	69 758	62 709	111,2 %	125 418	55,6 %	132 556	105,7 %	67 867	102,8 %	134 441	98,6 %
Muut kulut	3 285	7 784	42,2 %	15 568	21,1 %	10 000	64,2 %	2 804	117,2 %	8 176	122,3 %
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-1 133 897</b>	<b>-1 123 073</b>	<b>101,0 %</b>	<b>-2 248 157</b>	<b>50,4 %</b>	<b>-2 306 163</b>	<b>102,6 %</b>	<b>-1 101 335</b>	<b>103,0 %</b>	<b>-2 262 927</b>	<b>101,9 %</b>
Valtion rahoitus	1 138 311	1 138 438	100,0 %	2 276 875	50,0 %	2 276 623	100,0 %	1 071 832	106,2 %	2 163 186	105,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	4 798	785	611,4 %	1 570	305,7 %	7 445	474,3 %	4 984	96,3 %	9 837	75,7 %
<b>VUOSIKATE</b>	<b>9 212</b>	<b>16 149</b>	<b>57,0 %</b>	<b>30 288</b>	<b>30,4 %</b>	<b>-22 095</b>	<b>-73,0 %</b>	<b>-24 519</b>	<b>-37,6 %</b>	<b>-89 904</b>	<b>24,6 %</b>
Poistot ja arvonalentumiset	21 278	24 159	88,1 %	48 318	44,0 %	47 429	98,2 %	21 630	98,4 %	46 639	101,7 %
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>-12 066</b>	<b>-8 009</b>	<b>150,6 %</b>	<b>-18 030</b>	<b>66,9 %</b>	<b>-69 524</b>		<b>-46 149</b>	<b>26,1 %</b>	<b>-136 543</b>	<b>50,9 %</b>
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	46	52	87,8 %	104	43,9 %	104	100,0 %	45	100,8 %	90	115,2 %
Laskennalliset erät	0	0	77,8 %	0	17,1 %	0	111,5 %	0	120,1 %	0	0,0 %
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-12 020</b>	<b>-7 957</b>	<b>151,1 %</b>	<b>-17 926</b>	<b>67,1 %</b>	<b>-69 420</b>		<b>-46 104</b>	<b>26,1 %</b>	<b>-136 453</b>	<b>50,9 %</b>





# Vaateet ja muutokset sekä niiden kustannusvaikuttavuus

# Lain vaateet ja tahtotilat vs arkirealismi, toisinaan kiviä kengässä... olisiko normin purun aika?

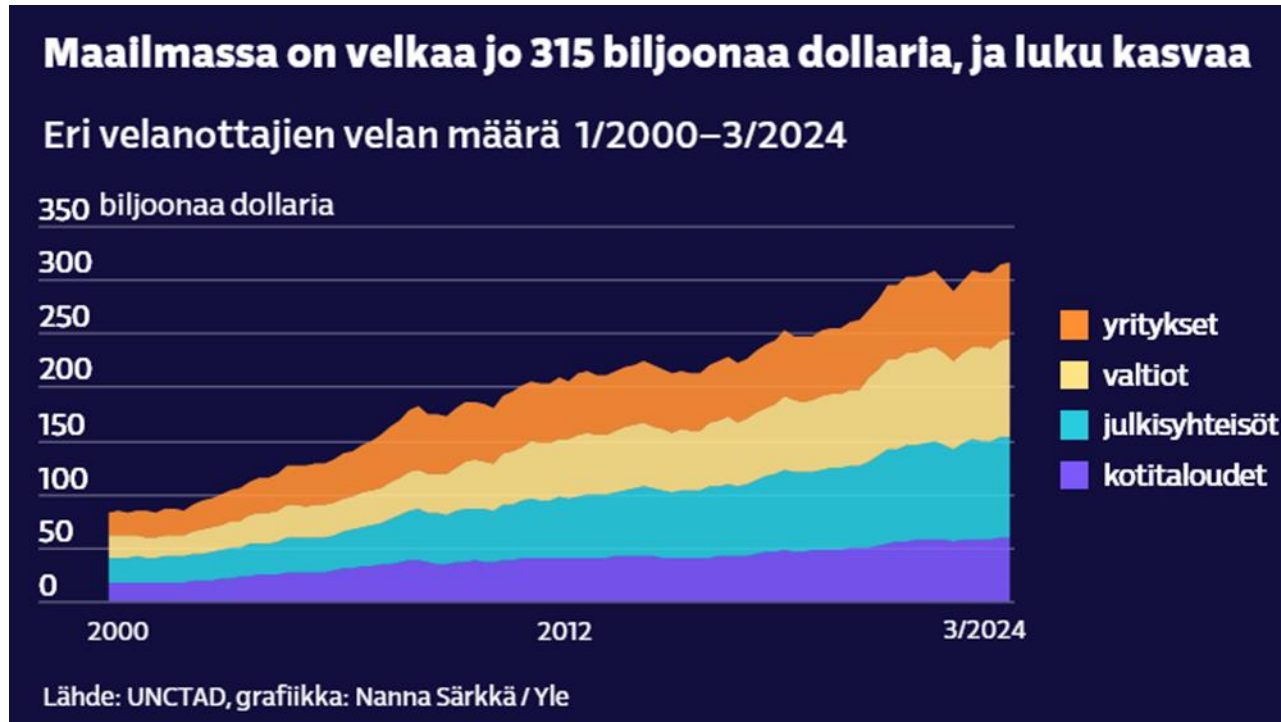
- Tempoilevat tavoitteet (hoitoon pääsy, hoitajamitoitukset, kela-korvaukset) ja rahoituksen muutokset. Poliittiset risteävät tavoitetilat... → Muutosten tekeminen hyvinvointialueilla hidasta ja tarvittaisiin pidemmän tähtäimen tahtotiloja
- Erillinen kohdennettu hankerahoitus byrokraattista ja työllistävää ja rahoituksen kohdennus saattaa muodostua epätarkoituksenmukaiseksi kokonaisuuden kannalta. → rahoitus yleiskatteellisena ja toivottavat tietyn osa-alueen kehittämiset asetettaisiin toiminnallisina tavoitteina
- Asiakasmaksujen byrokratia. Esim. vähävaraisille tasamaksuista annettavat vapautukset. Merkittävä työllistämisvaikutus, koska vapautukset vaativat merkittävää selvittelyä, mutta rahamääräinen vaikutus vähäinen sekä hyvinvointialueelle, että asiakkaalle. Toimeentulotuki kykenee hoitamaan näitä paljon tehokkaammin. Mutta toimintatapa on laintarkoittaman mukainen.
- Järjestävän hyvinvointialueen velvoite laskuttaa asiakasmaksuja palvelua tuottavan sijasta? Erittäin työllistävä toimintatapa, mutta laki edellyttäisi näin. Maksukaton hallinta kansalliselle tasolle?
- Vammaispalveluiden kuljetusten omavastuiden laskuttaminen, joissa laskun tekemisen kustannukset vastaavat laskutettavaa euromäärää.
- Käytännön arkea on vaikea tunnistaa ulkopuolelta. Usein hyvä tahtotila voi näyttäytyä byrokraattisena ja työläänä käytäntönä.

# Tuottavuustoimet iskevät suoraan asiakasrajapintaan ja esim. resursointiin, mutta samalla kaikkia taustalla olevista vaateista/toimintamalleista ei kyseenalaisteta

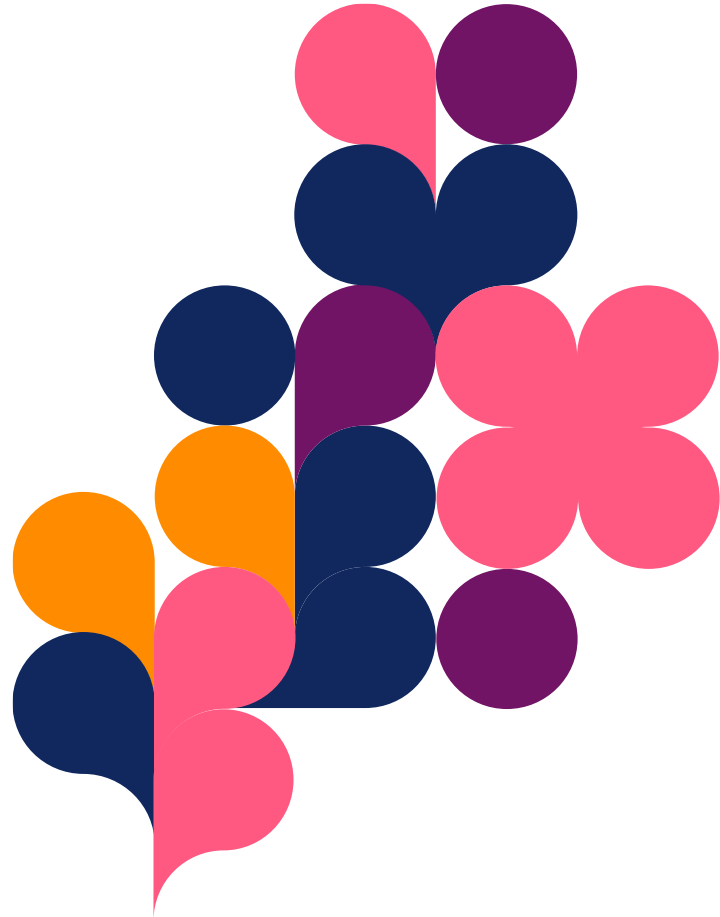
- Vaikuttavuudesta puhutaan paljon, mutta miten vaikuttavuutta tai kustannusvaikuttavuutta käsitellään toimintaympäristölle asetettavissa jatkuvasti kasvavissa vaateissa? Usein ei valitettavasti mitenkään.
- Hankintalaki, hankintaprosessit ja näiden toimivuus? Rajatuissa resursseissa liialliset prosessivaateet voivat olla pois kokonaistaloudellisen sopimuksen aikaansaamisesta.
- Riskinsietokyky vrt tiedon hallinnointi ja tietoturva, millainen on optimisuhde? Toisiolaki, tiedon käyttö, tietolupa, tietoturva, arkistointivelvoite jne ( esim. atj-järjestelmä: luotetaanko Kantaan 0€, kevyt katselu 100-200t€, raskas arkistointi 1,3M€)
- Ministeriöt, valtiokonttori, erillisraportointi, AVI, ulkoinen tarkastus, tilintarkastus, tarkastuslautakunta, sisäinen tarkastus, omavalvonta...
- Maksimaalinen saavutettavuus kaikessa aineistossa vs tiedon yleinen informatiivisuus?
- Pohdittavaa: Voidaanko arvottaa, että **kumpi on kokonaisvaikuttavampaa**, maksimaalinen tietoturva ja saavutettavuus, vai 7-8 taso näissä, mutta paremmin resursoitu potilastyö?

# Jos hyvinvointialueilla on vaikeaa, niin ei se siihen jää...

- ”Päin helvettiä menee, mutta ei voi valittaa. Rima pysyy paikoillaan, kun riman alittaa.”



315 biljoonaa eli  
315 000 000 000 000 dollaria  
Biljoona = miljoona miljoonaa  
eli tuhat miljardia



# Yhteystiedot

Mikko Hannola  
Talouspalvelujohtaja  
Pirkanmaan hyvinvointialue  
[mikko.hannola@pirha.fi](mailto:mikko.hannola@pirha.fi)  
puh. 040 572 5584  
pirha.fi

